

Prof. dr hab. Józef M. Fiszer
Instytut Studiów Politycznych PAN
ul. Polna 18/20
00 – 625 Warszawa

RECENZJA DOROBKU NAUKOWEGO I ROZPRAWY HABILITACYJNEJ
PANI DOKTOR Marty Ryniejskiej-Kiełdanowicz pt. *Dyplomacja publiczna Unii Europejskiej*, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2019, ss. 291

I. Uwagi wstępne

Na wstępie chciałbym przypomnieć, że Ustawa z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 z późn. zm.) w artykule 16 wyraźnie stanowi, że „do postępowania habilitacyjnego może zostać dopuszczona osoba, która posiada stopień doktora oraz osiągnięcia naukowe lub artystyczne, uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora, stanowiące znaczny wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej lub artystycznej oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową lub artystyczną” (ust. 1). Osiągnięciem naukowym, według tej Ustawy, może być dzieło opublikowane w całości, lub w zasadniczej części, albo jedno tematyczny cykl publikacji. Po drugie, osoba ta (habilitant/ka) jednocześnie powinna wykazać się znaczącą działalnością naukową, ale Ustawa ta nie precyzuje tego kryterium. Precyzuje je natomiast rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 roku w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. Nr 196, poz. 1165).

Pani dr Marta Ryniejska-Kiełdanowicz (Habilitantka), wystąpiła o nadanie Jej stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauk o polityce na podstawie rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 sierpnia 2011 roku (Dz. U. Nr 179, poz. 1065). W związku z tym, niniejsza recenzja składa się z sześciu części: 1 - uwagi wstępne, 2 - sylwetka Habilitantki, 3 - recenzja dorobku naukowego – „istotnej aktywności badawczej”, 4 - ocena merytoryczna i metodologiczna rozprawy habilitacyjnej - osiągnięcia naukowego będącego podstawą wniosku (w rozumieniu art. 16 ustawy o stopniach i tytule naukowym), 5 - Ocena osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych i w zakresie popularyzacji nauki, 6 – konkluzje – wniosek końcowy.

Na wstępie niniejszej oceny chciałbym również wyraźnie podkreślić, że Pani dr Marta Ryniejska-Kiełdanowicz przedłożyła wymaganą przez Ustawę o stopniach naukowych i

tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki dokumentację (bez kopii odpisu dyplomu doktorskiego), która jest niezbędna do obiektywnej oceny Jej dorobku naukowego i rozprawy habilitacyjnej oraz do przeprowadzenia przewodu habilitacyjnego. W tym także autoreferat i rozprawę habilitacyjną pt. *Dyplomacja publiczna Unii Europejskiej* oraz pozostałe najważniejsze publikacje naukowe. Stwierdzam zatem, że dokumentacja ta i lektura dołączonych publikacji pozwoliła na sporządzenie niniejszej, obiektywnej recenzji dorobku naukowego Pani dr Marty Ryniejskiej-Kiełdanowicz i Jej rozprawy habilitacyjnej.

II. Sylwetka Habilitantki

Pani dr Marta Ryniejska-Kiełdanowicz legitymuje się wykształceniem politologicznym oraz wysokimi kwalifikacjami zawodowymi, niezbędnymi do pracy dydaktycznej i naukowo-badawczej. Po ukończeniu z wyróżnieniem Liceum Ogólnokształcącego w 1995 roku podjęła studia wyższe na kierunku politologia w Instytucie Politologii Uniwersytetu Wrocławskiego, które ukończyła z wyróżnieniem w 2000 roku. Pracę magisterską nt. *Public relations w sytuacjach kryzysowych* napisała pod kierunkiem Pani profesor Beaty Ociepki. Z autoreferatu i dołączonych publikacji Habilitantki wynika, że Pani profesor Beata Ociepka stała się Jej mentorem naukowym i wsparciem na drodze systematycznego rozwoju naukowego.

Po ukończeniu studiów magisterskich w 2000 roku, Marta Ryniejska-Kiełdanowicz rozpoczęła stacjonarne studia doktoranckie na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego. W trakcie studiów doktoranckich, w roku akademickim 2002/03 otrzymała tzw. grant promotorski z Ministerstwa Nauki i Informatyzacji na realizację badań nad tematem *Public relations Polski w okresie kandydowania do Unii Europejskiej*. W ramach tego grantu odbyła staż badawczy w London School of Economics and Political Science. Badania te umożliwiły Marcie Ryniejskiej-Kiełdanowicz przygotowanie rozprawy doktorskiej pt. *Kształtowanie wizerunku Polski jako cel public relations w krajach Unii Europejskiej* i zaowocowały opublikowaną przez Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego w 2007 roku pracą zwartą pt. *Public relations Polski w okresie kandydowania do Unii Europejskiej*, liczącą 277 stron. Jest to ciekawa i wartościowa publikacja, która zasługuje na wysoką ocenę. *Notabene*, we wniosku i autoreferacie Habilitantki mamy do czynienia z pewnymi zawirowaniami na ten temat. Otóż na stronie pierwszej wniosku Habilitantka pisze wyraźnie, że tytuł Jej rozprawy doktorskiej to ***Kształtowanie wizerunku Polski jako cel public relations w krajach Unii Europejskiej***. Zaś na stronie pierwszej w autoreferacie pisze, że: „We wrześniu 2004 r., w Instytucie Politologii Uniwersytetu

Wrocławskiego, odbyła się publiczna obrona mojej rozprawy doktorskiej zatytułowanej *Public relations Polski w okresie kandydowania do Unii Europejskiej*, której promotorem była prof. dr hab. Beata Ociepka”. Przypuszczam więc, że opublikowana w 2007 roku książka pod tym samym tytułem, to po prostu rozprawa doktorska Habilitantki, która jednak w jej wstępie nic na ten temat nie pisze. Gdyby została tutaj dołączona kserokopia dyplomu doktorskiego, sprawa byłaby oczywista, a tak nie jest, przynajmniej dla mnie.

W dniu 29 października 2004 r. Rada Instytutu Politologii Uniwersytetu Wrocławskiego nadała Marcie Ryniejskiej-Kiełdanowicz stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce. Można więc stwierdzić, że Habilitantka spełnia ustawowe kryterium wykształcenia wskazane w procedurze postępowania habilitacyjnego. Od lutego 2005 roku do dnia dzisiejszego, czyli już prawie piętnaście lat, dr Marta Ryniejska-Kiełdanowicz jest zatrudniona w Instytucie Studiów Międzynarodowych na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego.

Przedstawiając sylwetkę Habilitantki, chciałbym podkreślić Jej konsekwencję w rozwoju zainteresowań i badań, poświęconych problemom szeroko rozumianych *public relations* i dyplomacji publicznej oraz ich roli w stosunkach międzynarodowych.

III. Recenzja dorobku naukowego – „istotnej aktywności badawczej”

Jak już wspominałem, zgodnie z art. 16 Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, do postępowania habilitacyjnego może być dopuszczona osoba, która spełnia dwa zasadnicze kryteria. Po pierwsze, po uzyskaniu stopnia naukowego doktora ma ona osiągnięcia naukowe, które stanowią znaczny wkład w rozwój określonej dziedziny naukowej. Osiągnięciem naukowym, zgodnie z tą Ustawą, może być dzieło (książka) opublikowane w całości, lub w zasadniczej części, albo monotematyczny cykl publikacji naukowych. Po drugie, osoba ta jednocześnie musi wykazać się istotną działalnością naukową. Niniejszym stwierdzam, że Pani doktor Marta Ryniejska-Kiełdanowicz spełnia obydwa te kryteria, a Jej dorobek naukowy po uzyskaniu stopnia doktora nauk społecznych (tj. w latach 2004 – 2019) jest poważny i zasługuje na pozytywną ocenę tak pod względem ilościowym, jak i jakościowym, a zwłaszcza jakościowym. Obejmuje on, poza rozprawą habilitacyjną, która szczegółowo zostanie omówiona i oceniona w dalszej części niniejszej recenzji, jedną pracę zwartą, wspomnianą już wartościową monografię pt. *Public relations Polski w okresie kandydowania do Unii Europejskiej*, opublikowaną w 2007 roku przez Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego. Książka ta może również służyć jako bardzo dobry podręcznik akademicki dla studentów i doktorantów

wielu kierunków studiów, zwłaszcza dziennikarstwa, europeistyki, politologii i stosunków międzynarodowych. Na szczególną uwagę zasługuje jej rozdział pierwszy zatytułowany „Teoretyczne podstawy międzynarodowego public relations” i rozdział drugi pt. „Metody budowania wizerunku państwa na arenie międzynarodowej”.

Ponadto Habilitantka opublikowała 29 artykułów naukowych i opracowań w formie rozdziałów w pracach zbiorowych, w tym tylko trzy teksty w języku angielskim. Większość z tych publikacji dotyczy zagadnień związanych z dyplomacją publiczną i kulturalną oraz public relations. Wśród nich na wyróżnienie zasługują m. in.: *Polska dyplomacja kulturalna przed i po akcesji do Unii Europejskiej*, w: E. Alabrudzińska (red.), *Polska w dyplomacji europejskiej w XX i XXI wieku*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2016, s. 285-319; *Dyplomacja kulturalna jako narzędzie miękkiej siły Unii Europejskiej*, w: „Politeja”, nr 37, 2015, s. 143-160; *Rola dyplomacji publicznej w kreowaniu zewnętrznego obrazu Unii Europejskiej*, w: „Przegląd Zachodni”, nr 1, 2021, s. 157-174; *Cele polityki zagranicznej w kontekście dyplomacji publicznej*, w: K. Czornik, M. Lakomy, M. Stolarczyk (red.), *Dylematy polityki zagranicznej Polski na początku XXI wieku*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2014, s. 143-159.

Natomiast Habilitantka nie występowała do tej pory w roli redaktora lub współredaktora prac zbiorowych. Konkludując, uważam, że jak na tak długi okres czasu po doktoracie (2004-2019), tj. prawie piętnaście lat, nie jest to imponujący – w aspekcie ilościowym - dorobek naukowy. Na rok przypadają bowiem średnio tylko dwie publikacje. Oczywiście, w dorobku naukowym każdego Habilitanta ważniejsza od ilości jest jego jakość, czyli poziom naukowy i zróżnicowanie. W dorobku naukowym Pani doktor Marty Ryniejskiej-Kiełdanowicz – jak już wspominałem – mamy do czynienia *de facto* z monotematycznymi publikacjami. W większości są one poświęcone szeroko rozumianej dyplomacji publicznej i kulturalnej oraz public relations. Co więcej, Habilitantka nie posiada na swoim koncie publikacji naukowych w czasopismach znajdujących się w bazie Journal Citation Reports (JRC) lub na liście European Reference Index for the Humanities (ERIH). Niewielka też jest liczba cytowań publikacji Habilitantki, bo tylko 69 (Google Scholar) i niski jest również Indeks Hirscha – 4 (Google Scholar).

Chciałbym tutaj podkreślić, że lektura publikacji naukowych dr Marty Ryniejskiej-Kiełdanowicz, w tym rozdziałów w pracach zwartych i artykułów opublikowanych na łamach liczących się dla nauk społecznych w Polsce periodyków naukowych (m. in. „Politeja”, „Studia Medioznawcze” i „Przegląd Zachodni”) pozwala mi jednak stwierdzić, iż dorobek naukowy Habilitantki w istotny sposób wzbogaca literaturę przedmiotu, tym bardziej, że

dotyczy on ważnych dla nauk społecznych i praktyki międzynarodowej zjawisk, procesów i problemów.

Poza tym Habilitantka brała udział w 30 konferencjach naukowych w kraju i zagranicą, na większości z nich wygłaszając referaty, które w większości zostały opublikowane na łamach periodyków naukowych lub w zbiorowych publikacjach pokonferencyjnych. Wśród nich były tak prestiżowe konferencje i kongresy naukowe, jak: V Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa nt. *Setna rocznica rozpadu imperiów. Państwa narodowe a kwestia mniejszości narodowych w Europie* w dniach 19-21 kwietnia 2018 rok w Wilnie, podczas której wygłosiła referat nt. „Kultura w budowaniu projektów regionalnych” i międzynarodowa konferencja naukowa nt. *Quo vadis Europa?*, zorganizowana przez Uniwersytet Jagielloński w Krakowie w dniach 19-20 września 2013 r., na której wygłosiła referat nt. „Dyplomacja kulturalna jako narzędzie miękkiej siły Unii Europejskiej”.

W dorobku naukowym każdego pracownika naukowego wysoką pozycję zajmuje udział w badaniach naukowych, prowadzonych w ramach krajowych i międzynarodowych projektów badawczych (grantów). Niestety, Pani dr Marta Ryniejska-Kiełdanowicz na tym odcinku ma mizerne sukcesy. Nie występowała do tej pory w roli koordynatora czy kierownika międzynarodowego projektu badawczego. Brała udział tylko w dwóch grantach, finansowanych przez Uniwersytet Wrocławski i Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Były to następujące projekty, poświęcone dyplomacji publicznej Unii Europejskiej:

1. Grant habilitacyjny, przyznany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr NN 116 035939: „Nowy wymiar dyplomacji. Dyplomacja publiczna Unii Europejskiej”. Kierownik projektu. Jego efektem jest praca habilitacyjna.

2. Dyplomacja publiczna Unii Europejskiej, projekt był finansowany przez Uniwersytet Wrocławski nr 2381/W/ISM/10, zakończenie projektu: grudzień 2010.

Habilitantka nie podaje efektów końcowych wyżej wymienionych projektów badawczych. Z autoreferatu nie dowiadujemy się, czy kończyły się one publikacjami zwartymi, raportami z badań, artykułami lub konferencjami naukowymi. Trudno więc stwierdzić, że Habilitantka posiada doświadczenie związane z realizacją indywidualnych i zespołowych projektów badawczych. Można się tylko domyślić, że ich efektem jest rozprawa habilitacyjna.

W dorobku naukowym Pani dr Marty Ryniejskiej-Kiełdanowicz zabrakło mi także ekspertyz i opracowań wykonanych na zlecenie instytucji państwowych i publicznych czy naukowych. Nie legitymuje się też udziałem w zespołach eksperckich i konkursowych oraz nie brała udziału w recenzowaniu projektów badawczych krajowych i międzynarodowych.

Kończąc ocenę dorobku naukowego i aktywności naukowej Pani dr Marty Ryniejskiej-Kiełdanowicz chciałbym raz jeszcze podkreślić, że mimo pewnych zastrzeżeń, zasługuje on na pozytywną ocenę, tak pod względem merytorycznym, jak i metodologicznym oraz warsztatowym. W dorobku tym są bowiem opracowania wartościowe i prace oryginalne, które dotyczą ważnych problemów społecznych, politycznych i międzynarodowych. Nie ulega więc wątpliwości, że Habilitantka – *summa summarum* - swoimi badaniami naukowymi i będącymi ich efektami publikacjami wniosła znaczny wkład w rozwój nauk społecznych, a zwłaszcza nauk o polityce i administracji. Prowadząc badania naukowe oraz uczestnicząc zarówno w organizowaniu różnych przedsięwzięć naukowych, jak i w zespołowych pracach badawczych, a także będąc nauczycielem akademickim dr Marta Ryniejska-Kiełdanowicz spełnia wymogi stawiane habilitantowi, określone w art. 16 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z późniejszymi zmianami.

IV. Ocena merytoryczna i metodologiczna rozprawy habilitacyjnej – osiągnięcia naukowego będącego podstawą wniosku (w rozumieniu art. 16 ustawy o stopniach i tytule naukowym)

Jako najważniejsze osiągnięcie naukowe po doktoracie, czyli tzw. rozprawę habilitacyjną Pani dr Marta Ryniejska-Kiełdanowicz wskazała monografię opublikowaną pt. ***Dyplomacja publiczna Unii Europejskiej***, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2019, liczącą 291 stron. Monografia ta, jak wskazuje tytuł, stanowi w pewnym sensie podsumowanie dotychczasowych badań Habilitantki, wśród których sporo miejsca poświęciła - o czym wspominałem już wcześniej – właśnie dyplomacji publicznej. Tytułem przykładu można wymienić tutaj takie Jej publikacje, jak: *Idea wspólnego dziedzictwa kulturowego i historycznego jako filar unijnej dyplomacji publicznej* (2015 r.); *Rola dyplomacji publicznej w kreowaniu zewnętrznego obrazu Unii Europejskiej* (2015 r.); *Dyplomacja publiczna Unii Europejskiej* (2012 r.); *Dyplomacja publiczna a stereotypy i uprzedzenia narodowe w Unii Europejskiej* (2008) i *Dyplomacja publiczna – polskie doświadczenia z okresu wchodzenia do Unii Europejskiej* (2008). Tak więc recenzowana monografia, wskazana jako główne „osiągnięcie naukowe”, stanowi ukoronowanie dotychczasowego rozwoju naukowego Habilitantki i udowadnia Jej dojrzałość naukową, co w sumie umożliwia uzyskanie przez nią statusu samodzielnego pracownika naukowego. W tym kontekście należy też pozytywnie

ocenić przyjętą przez Habilitantkę w ocenianej monografii metodologię i siatkę pojęciową, dotyczącą dyplomacji publicznej Unii Europejskiej, która stanowi zasadniczy przedmiot jej analizy. Co więcej, Habilitantka dokonała usystematyzowanego przeglądu ujęć i definicji „dyplomacji publicznej” w ogóle i specyficznej „dyplomacji publicznej Unii Europejskiej”, które występują w krajowej i zagranicznej literaturze przedmiotu. Dzięki temu mogła pokusić się o opracowanie i przyjęcie własnej definicji „dyplomacji publicznej Unii Europejskiej”, która stała się kluczowym punktem odniesienia do dalszej analizy i odpowiedzi na liczne pytania, m. in. czy istnieje dyplomacja publiczna Unii Europejskiej i jaki są jej desygnaty, co odróżnia ją od dyplomacji publicznej państwa narodowego? Jest to wartość dodana recenzowanej pracy, która dowodzi, że Habilitantka ma dobrze opanowany warsztat badawczy politologa, czyli potrafi precyzyjnie określić przedmiot, podmiot i cel badań, odwołać się do właściwej teorii i metod badawczych, postawić adekwatne pytania badawcze oraz sformułować hipotezy i tezy.

Biorąc po uwagę przedmiot i cel badań, który postawiła sobie habilitantka w recenzowanej rozprawie, stwierdzam, że ma ona charakter interdyscyplinarny, czyli plasuje się na pograniczu nauki o polityce i jej subdyscypliny – stosunki międzynarodowe oraz nauki o komunikacji społecznej i mediach. Stosownie do tego, Habilitantka w procesie analizy słusznie odwołuje się do metodologii stosowanej w owych dyscyplinach, ze szczególnym uwzględnieniem paradygmatu konstruktywistycznego. Wykorzystała takie metody badawcze, jak gromadzenia i analizy dokumentów, analizy systemowej, metodę decyzyjną i metodę określaną jako studium przypadku

Recenzowana praca habilitacyjna ma poprawną strukturę. Składa się ze wstępu, pięciu rozdziałów merytorycznych, podzielonych na kilka podrozdziałów każdy i napisanych w porządku problemowym, podsumowania, obszernej, bo liczącej aż 26 stron bibliografii, spisu tabel i indeksu nazwisk. Konstrukcja pracy nie budzi moich wątpliwości, została bowiem podporządkowana jej celom badawczym oraz empirycznej weryfikacji postawionych przez Autorkę tez i hipotez. Szkoda tylko, że nie dołączono streszczenia w języku angielskim. Spośród owych pięciu rozdziałów recenzowanej monografii – moim zdaniem – na szczególną uwagę zasługuje rozdział pierwszy, który zawiera ciekawe rozważanie teoretyczne na temat dyplomacji publicznej Unii Europejskiej oraz rozdział trzeci, poświęcony roli dyplomacji publicznej w kreowaniu zewnętrznego obrazu Unii Europejskiej.

Celem głównym tej pracy jest – jak pisze Autorka - „zdefiniowanie nowego podejścia badawczego integrującego metody badawcze ze stosunków międzynarodowych i komunikowania politycznego. Dyplomacja publiczna bowiem nie może być badana bez

wykorzystania narzędzi pochodzących z tych dwóch obszarów. Głównym celem prowadzonych badań była próba wskazania elementów składających się na unijną dyplomację publiczną” (s. 9). Nieco dalej Autorka pisze, że: „Celem badawczym było również uzupełnienie literatury przedmiotu oraz uporządkowanie zagadnień związanych z działalnością Unii Europejskiej w ramach dyplomacji publicznej. Z drugiej strony pokazanie, jak konkretne dokumenty przekładają się na działania praktyczne” (s. 9). Pomijając fakt, że Habilitantka myli podmiot i przedmiot rozprawy z jej celami naukowymi (badawczymi) należy stwierdzić, że w sumie podjęła się trudnego zadania, a mianowicie próbuje pokazać istotę, uwarunkowania i zadania dyplomacji publicznej Unii Europejskiej w sposób całościowy oraz efekty jej oddziaływań o charakterze wewnętrznym i zewnętrznym na procesy integracyjne w Europie, ze szczególnym uwzględnieniem skutków dla Unii i jej państw członkowskich. Jest to na gruncie nauk o polityce i administracji nowatorskie podejście badawcze, o dużym znaczeniu teoretycznym i ważne z punktu widzenia praktyki politycznej, a szczególnie dla rozwiązywania problemów związanych z koordynacją polityki europejskiej w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Autorka w recenzowanej rozprawie podjęła udaną – moim zdaniem – próbę zdefiniowania dyplomacji publicznej, podkreślając, że są to „działania komunikacyjne podejmowane przez podmioty działające na arenie międzynarodowej, które mają na celu zarządzanie środowiskiem międzynarodowym. Dyplomacja publiczna jest rozumiana jako instrument umożliwiający aktorom międzynarodowym osiągnięcie celów i wzmocnienie swoich interesów. Może mieć charakter zewnętrzny jak i perspektywę wewnętrzną/krajową, które wzajemnie się warunkują” (s. 9). Za podstawę analizy tych złożonych procesów Habilitantka przyjęła hipotezę, która brzmi: „Unia Europejska prowadzi zdecentralizowaną dyplomację publiczną, posiada odrębne struktury i strategie służące komunikowaniu się z publicznością wewnętrzną i zewnętrzną. Jako podmiot międzynarodowy angażuje się w dyplomację publiczną wobec strategicznych odbiorców w Unii i poza nią” (s. 10).

Habilitantka w recenzowanej pracy sformułowała także wiele innych ciekawych, oryginalnych, ale także kontrowersyjnych tez i hipotez badawczych oraz postawiła kilka pytań, na które stara się udzielić wyczerpujących odpowiedzi. Moim zdaniem jest ich trochę za dużo, a niektóre z nich są zbyt oczywiste, albo nawet banalne, jak na przykład hipoteza robocza, że „(...) dyplomacja publiczna w samej UE przyczynia się do wzmocnienia jej legitymacji jako podmiotu międzynarodowego, a także jej polityk i działań poza Unią, stanowiąc narzędzie wzmacniające jej międzynarodową rolę, a także jej widoczność ” (s. 11).

W efekcie szeroko zakrojonych badań, rzetelnie opisanych w recenzowanej rozprawie habilitacyjnej, Autorce udało się dojść do interesujących wniosków, dotyczących dyplomacji publicznej i jej znaczenia dla funkcjonowania Unii Europejskiej. Mianowicie twierdzi, że unijna dyplomacja publiczna ma charakter sieciowy i wpływa mobilizująco na państwa członkowskie UE. Występuje tu bowiem swoiste sprzężenie zwrotne między Unią i jej członkami. Jej zdaniem – unijna dyplomacja publiczna jest skomplikowana, ale pozwala lepiej zrozumieć funkcjonowanie Unii Europejskiej. Ma też swoje mankamenty, na które wpływają dysproporcje w jej finansowaniu i profesjonalizm osób biorących w niej udział. Habilitantka pisze, że wnioski z przeprowadzonych badań na temat dyplomacji publicznej Unii Europejskiej nie są zbyt optymistyczne m. in. dlatego, że potencjał jej dyplomacji publicznej nie jest do końca wykorzystany w praktyce. Zbyt pasywni są bowiem unijni funkcjonariusze, na przykład komisarze czy eurodeputowani Parlamentu Europejskiego, którzy też powinni wziąć na siebie część obowiązków związanych z dyplomacją publiczną, która ma i może mieć znaczący wpływ na pozytywny wizerunek Unii Europejskiej. Zgadzam się z twierdzeniem Habilitantki, że nie ma korelacji pomiędzy wysokim czy niskim poziomem powiązania obywateli danego państwa z Europą, a ich narodowymi strategiami dyplomacji publicznej i uwzględnianiem w nich kwestii europejskich. Odnoszę wrażenie, że w dobie renesansu idei państwa narodowego, z czym dziś mamy do czynienia w stosunkach międzynarodowych, państwom członkowskim Unii bardziej są potrzebne jej pieniądze niż ona sama. Jest to swoiste *novum* tej rozprawy, wartość dodana, która przesądza o jej oryginalnym charakterze, tak w aspekcie teoretycznym, jak i utylitarnym, a taka – zgodnie z ustawowymi wymogami – powinna być publikacja naukowa, aspirująca do rangi rozprawy habilitacyjnej.

Praca habilitacyjna Pani dr Marty Ryniejskiej-Kiełdanowicz i dokonana na jej stronach obiektywna analiza dyplomacji publicznej Unii Europejskiej – jak już wspominałem - osadzona jest na szerokiej podstawie teoretycznej i została przygotowana na obszernej bazie źródłowej, polsko- i anglojęzycznej. Napisana została w układzie problemowym, co uważam za poprawne rozwiązanie, tak z punktu widzenia merytorycznego, jak i w aspekcie metodologicznym. W sumie, jest to dzieło oryginalne, a w polskiej literaturze przedmiotu pionierskie, zasługujące na wysoką ocenę. Stanowi istotny wkład w rozwój nauk społecznych, a zwłaszcza nauk o polityce i administracji.

Ogólnie rzecz biorąc, mimo że z niektórymi tezami bądź ocenami Pani dr Marty Ryniejskiej-Kiełdanowicz nie zgadzam się, to recenzowaną rozprawę habilitacyjną oceniam bardzo wysoko. Jest to dzieło solidne i to pod każdym względem: merytorycznym,

metodologicznym i warsztatowym. Pozytywnie oceniam erudycję Habilitantki, dobrą znajomość warsztatu badawczego politologa, w tym zwłaszcza znakomite opanowanie i posługiwanie się teoriami naukowymi. Budzi uznanie szeroka baza źródłowa tej rozprawy i wielka swoboda, z jaką Habilitantka porusza się w bogatej dokumentacji i literaturze przedmiotu, tak polskojęzycznej jak i obcojęzycznej. Dzięki temu powstało wartościowe studium politologiczne, które potwierdza, że jego Autorka jest dojrzałym pracownikiem naukowym, znakomicie przygotowanym do samodzielnej pracy naukowo-badawczej. *Summa summarum* zasługuje na stopień doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie nauk o polityce i administracji.

Konkludując, z całą mocą raz jeszcze zaznaczam, że mamy tutaj do czynienia z wartościową, wręcz pionierską monografią na temat dyplomacji publicznej Unii Europejskiej, rozprawą habilitacyjną, która poważnie wzbogaca wiedzę i wypełnia lukę w literaturze przedmiotu, a tym samym wnosi znaczny wkład w rozwój nauk społecznych w Polsce, szczególnie zaś do nauk o polityce i administracji.

V. Ocena osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych i w zakresie popularyzacji nauki

Po obronie doktoratu, Marta Ryniejska-Kiełdanowicz w latach 2004 – 2019 zintensyfikowała swoją działalność naukowo - badawczą, dydaktyczną, popularyzatorską i organizacyjną. Świadczą o tym liczne publikacje, prowadzone zajęcia dydaktyczne i pełnione w tym czasie przez Habilitantkę funkcje. Między innymi w okresie od 1 lutego 2014 roku do dnia dzisiejszego pełni funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Stosunków Międzynarodowych na Wydziale Politologii Uniwersytetu Wrocławskiego. Wcześniej, w latach 2006-2014 była koordynatorem ECTS na kierunku „stosunki międzynarodowe” w języku angielskim, a w latach 2005, 2007 i 2009 brała udział w komisjach rekrutacyjnych na tymże kierunku studiów.

Dr Marta Ryniejska-Kiełdanowicz na swoim koncie ma też znaczny dorobek dydaktyczny: oprócz prowadzonych zajęć dydaktycznych ze studentami, wypromowała 15 magistrów i 56 licencjatów oraz wielokrotnie pełniła rolę recenzenta prac magisterskich i licencjackich, w tym anglojęzycznych. Ponadto sprawowała opiekę naukową nad trzema doktorantami w charakterze opiekuna naukowego lub promotora pomocniczego. Za osiągnięcia dydaktyczne i organizacyjne Habilitantka otrzymała wiele nagród Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego, m. in. w roku 2018, 2017, 2016, 2015, 2012 i w 2007. Ukoronowaniem owych nagród jest Medal Komisji Narodowej, nadany Habilitantce w 2018

roku przez Ministerstwo Edukacji Narodowej za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania.

Poza tym Habilitantka była aktywna na polu upowszechniania wiedzy z dziedziny stosunków międzynarodowych, a zwłaszcza na temat dyplomacji publicznej i kulturalnej Unii Europejskiej. Opublikowała kilka artykułów popularnonaukowych i udzieliła kilku wywiadów prasowych na ten temat. Jak już wcześniej pisałem, Habilitantka brała też aktywny udział w komitetach organizacyjnych międzynarodowych i krajowych konferencji naukowych oraz wygłaszając tam referaty i biorąc udział w dyskusjach panelowych.

Konkludując, dokonania organizacyjne, osiągnięcia naukowe i dydaktyczne Habilitantki, a także Jej działalność publicystyczną i na rzecz upowszechniania wiedzy politologicznej uznać należy – moim zdaniem - za zadawalające, zasługujące na pozytywną ocenę.

VI. Konkluzje – wniosek końcowy

Biorąc pod uwagę powyższe, generalnie pozytywne oceny, tak w odniesieniu do całokształtu dorobku naukowego („istotnej aktywności naukowej”), jak i rozprawy habilitacyjnej pt. *Dyplomacja publiczna Unii Europejskiej* oraz osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzacji nauki stwierdzam, że Pani dr Marta Ryniejska-Kiełdanowicz spełnia wymagania stawiane kandydatowi\kandydatce do stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk społecznych w zakresie nauk o polityce i administracji, określone w Ustawie o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003 r. oraz w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 roku w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. Nr 196, poz. 1165). Dlatego też z całą odpowiedzialnością wnioskuję o dopuszczenie Jej do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

Warszawa, 27.X.2019 r.